

Amberlund – kas tõepoolest ämbritäis lund?

Noorte eesti koreograafide balletiõhtu «In Pas» saab innustust norra muusikast ja kirjandusest

Enam pole vaja võõrale õuele koreograafide järele kiigata, et Estonias avangardtantsu õhtut teha – Eestiski küpseb noori ballettmeisterid, kellele suur lava usaldada.

ANNIKA KOPPEL

Avangardtantsu õhtuid New Yorgist kutsutud koreograafidega on Estonias tehtud mitmel korral varemgi. «Milleks võtta keskpäraseid koreograafe New Yorgist, kui meil endal on paremaid?» küsis Estonia teatri peaballettmeister Mai Murdmaa. «Just sellepärast otsustasime pakkuda suurt lava noortele, anda neile võimaluse ennast näidata.»

Täna ja homme esietendubki Estonia teatris kolme noore koreograafi – Teet Kase, Dmitri Harchenko ja Tõnu Veileri – balletiõhtu «In Pas».

Eesti noori koreograafe pole sedapuhku inspireerinud New York, vaid Norra – nad kasutavad norra muusikat, norra kirjandust ja kutsuvad norralasi lavastuste kunstnikuks.

Finalist Ursula X

Kolmest koreograafist on Teet Kasel kõige enam kogemusi rahvusvahelistelt tantsulavadel. Rootsi Kuninglikus Balletis ja Norra Rahvusballeris tantsinud Kask pääses viimati Pariisis noorte koreograafide konkursil lühiballetiga «Ursula X» finaali ning mõõdunud nädalavahetusel Hannoveris toimunud konkursil poolfinaali.

«Ursula X-i» loomiseks sai

Kask impulsi Püha Ursula legendist. «Püha neitsi Ursula andis inspiratsiooni ja aitas paljudel edasi elada,» ütles Kask. «Ballett ongi nii muusadest kui neist, keda nad on mõjutanud, aga ka inimeste igatsustest ja salasoovidest. Tänapäeva elu on nii kiire, et pole mahti tempo mahavõtmiseks ja järelemõtlemiseks, mis siis on tõeliselt tähtis –, aga ma arvan, et seda peaks tegema.»

Teet Kase «Ursula X» on seatud Eric Wollo muusikale, etenduse kujundas norra kunstnik Dagny Drage-Kleiva, kostüümid Pia Myrvold.

Mele üürke aeg

Estonia teatri balletisolist Dmitri Harchenko on endale lavastajanime teinud eeskätt Vanemuise teatris, ent ka mujal.

Noore koreograafi lühiballett «Amberlund» püüab norra kirjaniku Tarjei Vesaasi raamatu «Jäälloss» värve ja õhustikku.

«Kõik on paljas ning uus. Mäest voolab lähinal vett alla. Kalju on nagu liikumatu ülestõstetud kirves, mis meie ees aja pooleks lõhub, et me võiksime küllalt kiiresti edasi jõuda. Meid oodatakse. Väike mõistmatu linnuke pörkab vastu kaljut ja kukub kanarbikku, kuid tõuseb taas lendu ega näita end enam. Meid oodatakse. Enne kui ise seda märkamegi, oleme valgete kasetüvede vahel. Siia oligi vaja tulla, siin ongi see koht. Oma üürikese aja viibime siin.»

Harchenko ütles, et sõnamängule kutsuv pealkiri «Am-

Teet Kase «Ursula X» sal impulsi Püha Ursula legendist ning pajatab inimeste igatsustest ja salasoovidest.

PEETER LANGO

berlund» ei tähenda midagi, ka mitte ämbritäit lund. «Etendus pole narratiivne, kaasaegses tantsuetteikas ei kannu käte ja jalgade liigutused süžeed,» selgitas Harchenko. Ent «Jäällossi» võiks läbi lugeda küll, paha ei tee see kellelegi, lisas ta.

«Amberlund» püüab meile öelda, et inimese elu on kaotuste rada, mis algab sünniga, kui kõik on veel alles. Edasi elades

inimene vaid kaotab – tundeid, mõtteid, lähedasi. Mida vähem õnnestub kaotada, seda õnnelikum on inimene.

Lühiballetis teevad kaasa seitse tantsijat, muusika valis koreograaf mitmelt heliloojalt.

Mai Murdmaa sõnul on nii Kask kui Harchenko oma koreograafias abstraktsed ja omanäolised. «Arvan, et neil on palju ühist mõtlemislaadis, eri-

neb vaid keel, mida nad kasutavad,» märkis Murdmaa.

Tilgake kollast

Kolmas koreograaf Tõnu Veiler on asutanud balletikooli Fouetté ja lavastanud konkursinumbreid Mari Savitskile. Veileri lühiballett «Tilgake kollast» on seatud norra helilooja Olav-Anton Thommesseni muusikale ning võib koreograafi sõnul

olla mis iganes – võilillevä päike, intriig, laiskus...

«Kes mida üles korjab, millelelegi just vaja on – kas intriigi või armastust – see vastavolib,» rääkis Veiler.

Veileri lühiballett tantsu haigestumise tõttu sedapuhul vaataja ette ei jõua, eeldatavasti saab seda näha novembris, kordamisele tulevad ka ülejäänud kaks kava.

«Postimees» 12. VI 199